

Nr 14.

Andra kammarens allmänna beredningsutskotts utlåtande över motion angående enhetliga taxebestämmelser för telefonsamtal och postbefordran inom en och samma kommun.

I motion nr 82 har herr *Nolin* m. fl. hemställt, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t ville giva telegrafstyrelsen och generalpoststyrelsen sådana direktiv, att i motionen anförda synpunkter vinna beaktande.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionen från generalpoststyrelsen och telegrafstyrelsen.

Generalpoststyrelsen erinrar först om att styrelsen tidigare uttalat, att svårigheterna att tillfredsställande lösa lokalportofrågan under årens lopp allt mer ökats och att det låge utom möjligheternas gräns att skapa full rättvisa. Efter särskild utredning år 1943 konstaterade styrelsen, att det skulle stöta på nästan oöverkomliga tekniska svårigheter att låta den kommunala och postala indelningen sammanfalla, när det gäller att bestämma områden för tillämpningen av lokalporto. Nu gällande lokalportobestämmelser innebära i princip, att lokalporto gäller för försändelser, som utväxlas mellan korrespondenter, som ha samma adresspostanstalt eller som bo i samma stad, köping eller municipalsamhälle. Styrelsen äger dock företaga jämkningar, vilket ock i en del fall skett, så att exempelvis en stads hela område icke tillhör lokalportoområde. Den nya kommunindelningen kommer ej att medföra några förändringar beträffande förutsättningarna för en samordnad kommunal och postal indelning. Styrelsen finner därför, att det av praktiska skäl måste anses alldeles ogörligt att lägga kommunindelningen till grund för nya bestämmelser om lokalportots tillämpning å landsbygden. Skulle det låta sig göra, bleve det säkerligen nödvändigt att även för städerna låta de administrativa gränserna bli avgörande.

Generalpoststyrelsen hänvisar vidare till den inkomstminskning, som styrelsen anser måste bli en oundviklig följd. Denna minskning uppskattar styrelsen till approximativt 2 milj. kr. årligen, men varje åtgärd, som ogynnsamt påverkar postverkets ekonomi, bör i nuvarande läge undvikas. Även om en ändring låte sig tekniskt genomföra, skulle styrelsen därför med hänsyn till de ekonomiska verkningarna avstyrka en sådan ändring.

Styrelsen anser för sin del, att lokalportot bör slopas och i stället ett lämpligt avvägt enhetsporto införas. Styrelsen avstyrker motionen.

Telegrafstyrelsen erinrar om att åtgärder vidtagas för att så småningom förbättra telefonservicen på landsbygden, så att telefonabonenterna bere-

das möjlighet att som regel utväxla samtal utan särskild periodavgift (»fritrafik») förutom inom egen kommun även med plats, där vederbörande präst, provinsialläkare, distriktsveterinär och landsfiskal är placerad. Av förutsatta 465 »fritrafiks»-områden äro 257 genomförda. Åtgärder med hänsyn till den nya kommunindelningen har styrelsen ansett sig ej kunna vidtaga, förrän denna indelning är fastställd för riket i sin helhet. Styrelsen ämnar därefter undersöka i vilken utsträckning den nya indelningen medför, att abonnenterna icke kunna utväxla samtal utan särskild periodavgift inom egen kommun samt vilka de ekonomiska konsekvenserna kunna bli.

Styrelsen erinrar vidare om att enligt plan för automatiseringen av telefonnätet landet skall indelas i vissa områden, s. k. nätgrupper. En ändring av dessa nätgruppsområden kan ifrågasättas med hänsyn till den nya kommunindelningen. Avgifterna sammanhännga intimt med hur dessa nätgrupper utformas. Härav beror också möjligheten att få fria samtal med läkare, polis etc. För närvarande pågå revideringar av provinsialläkardistriktet, landsfiskalsdistriktet och veterinärdistriktet.

Styrelsen ämnar inom den närmaste tiden igångsätta utredning omfattande översyn av förliggande nätgruppsplaner, varvid även taxefrågorna för helautomatiskt expedierade samtal komma att behandlas. Därvid kommer hänsyn att tas till alla på frågan inverkan faktorer, däribland de synpunkter och önskemål, som framförts i motionen. Undersökningen blir emellertid omfattande och tidskrävande, och dess resultat måste avvaktas, innan styrelsen kan göra något definitivt uttalande i de frågor, som motionärerna väckt.

Utskottet. Av telegrafstyrelsens yttrande framgår, att styrelsen har sin uppmärksamhet riktad på det i motionen berörda problemet och att styrelsen har för avsikt att igångsätta utredning omfattande översyn av förefintliga nätgruppsplaner, varvid hänsyn kommer att tagas till i motionen framförda synpunkter och önskemål. I fråga om telefontaxorna är alltså skrivelse med begäran om utredning överflödig.

Såsom ovan anförts har generalpoststyrelsen vid utredning år 1943 funnit, att det skulle stöta på nästan oöverkomliga tekniska svårigheter att låta den kommunala och postala indelningen sammanfalla vid bestämmande av områden för lokalporto. Principiellt medför den nya kommunindelningen ingen förändring i förutsättningarna för lokalportoområde, varför styrelsen alltjämt anser det alldeles ogörligt att lägga kommunindelningen till grund för lokalportots tillämpning. Utskottet har icke ansett sig kunna förbise dessa generalpoststyrelsens bestämda invändningar och finner då, att en utredning icke skulle kunna ge något resultat av värde. Utskottet vill också erinra om att enligt generalpoststyrelsens uppfattning

bifall till motionen skulle medföra en nedgång av postverkets överskott med omkring 2 milj. kr. Utskottet har icke ansett sig ha anledning att i detta sammanhang ta ställning till generalpoststyrelsens uttalande beträffande införande av enhetsporto.

Med stöd av vad ovan anförts får utskottet därför hemställa,

att motion nr 82 ej måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 7 mars 1950.

På utskottets vägnar:

PATRIK SVENSSON.

Närvarande: herrar Svensson i Alingsås, Gustafson i Göteborg, Gustafsson i Bogla*, Nordkvist, Ekdahl*, Pettersson i Ersbacken*, Ohlsson i Kastlösa*, Bladh*, fru Västberg*, herrar Hansson i Skegrie, Brandt, Forsberg, Wedén*, fröken Nygren*, herrar Jönsson i Rossbol, Hammar, Nilsson i Bästekille*, Engkvist* och Nyberg*.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herr Nilsson i Bästekille.
